

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . . I kor. Egy hóra. . . . . I kor. 50 fill.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utóza 49. szám.

Baltazár és Degenfeld a debreceni egyetemért.

Tanácskozás Balogh államtitkárral

Az utolsó hetekben újra sok beszéd hangzott el, sok írás látott napvilágot a harmadik egyetem ügyéről. Amikor Balogh Jenő államtitkár és kísérete Debreczenben jártak, hogy a szükséges területeket megtekintsék és amikor a miniszteri leirat leérkezett, melynek hangjából és tartalmából kétségtelenné vált, hogy a harmadik egyetem elnyerésére a legkomolyabb és így egyedül való jelölt Debreczen városa, a harmadik egyetemért versengő városokban elhallgatott az egyetemért folyó harc zaja s a beállott mély csendből a megnyugvás érzése tetszett ki.

Hozzájárult még ahhoz, hogy az egyetemet már mindenki Debreczen városának tekintse, az elvi és gyakorlati okokon kívül ama kijelentéseknek egész serege, melyeket a legkompetensebb és teljesen megbízható helyekről és személyektől nyerve közöltünk. Így a legmegnyugtatóbb kijelentéseket tette Kovács József polgármester, Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok, Láng Lajos dr., Debreczen város képviselője és még igen sokan, akiknek szavuk van ebben a kérdésben. Egyéb megnyugtató jelek is igazolták — mint például a tervezett kassai egyetemi de-

putáció lefuvása és Csáky Albin gróf ama nyilatkozata, hogy Debreczenel szemben már minden kérés hiábavaló, a szegedi tervezett nagy küldöttség elmaradása, — hogy amaz írásaink, amelyekben azt közöltük, hogy a debreczeni egyetem ügye a legjobban áll, a legalaposabb értesülések nyomán a valót tárták elő és hogy Debreczen város áldozatkész polgárságának nincs oka aggodalomra.

Egyszerre azonban, amikor Zichy János gróf kultuszminister a miniszteri egyetemi bizottsággal Pozsonyba ment, azt a rémhirt terjesztették, hogy az egyetem bizonyosan Pozsony lesz, mert Pozsonyt udvari protekciók támogatják. Ugyanakkor olyan hangok is hallatszottak, amelyek szerint az egyetem ügyének még az is egyik legnagyobb nehézsége, hogy az egyházkerület és kollégium, amelytől pedig igen sok függ, még nem döntöttek s esetleg ott akadályokra lehet számítani. Mi ekkor és ezekkel szemben is megmaradtunk amaz álláspontunk mellett, hogy aggodalomra nincs ok sem Pozsonnyal szemben, sem pedig a református egyházkerület miatt, mert hiszen az egyházkerület tagjaiban az egyetem fölállításáért élő erős vágyat és lelkesedést nem egyszer tapasztalhatta már mindenki.

Mindeme közlésünk igazsága most a legilletékesebb helyről, az egyházkerület kiváló új püspökétől, Baltazár Dezső dr. tól nyer szentesítést. Baltazár Dezső dr. ugyanis, aki mint minden nagy, nemes, szép és különösen az egyházat érdeklő ügynek, úgy a debreczeni

egyetem ügyének is tüzes lelkesedéssel és erős munkakedvvel bíró nagy harcosa, föntjárt éppen az egyetem ügyében a kultuszminiszternél s onnan a legkedvezőbb hírekkel tért vissza. Baltazár Dezső dr. és Degenfeld József gróf főgondnok tárgyaltak Balogh Jenő államtitkárral s ez alkalommal az egyházkerületet és a debreczeni egyházat az egyetem érdekében érintő kérdéseket kedvezően intézték el.

Munkatársainknak alkalma volt Baltazár Dezső dr. püspökkel e tárgyban beszélgetést folytatni, amelyből kitünik, hogy Debreczen minden tekintetben nyugodtan tekinthet az egyetem kérdésének megoldása elé.

Baltazár Dezső dr. püspök, aki munkatársunk kérdésére a legszivesebben adta meg a fölvilágosításokat, a következőket mondta:

— E hó 24-én hétfőn voltunk fenn a fővárosban a kultuszministeriumban Degenfeld József gróf ur ő méltósága és én. A kultuszministeriumban tárgyaltunk a miniszterium részéről e tárgyban megbízott államtitkár urral, Balogh Jenő dr. rral, a debreczeni egyetem ügyében.

— Milyen irányban folytak ezek a tárgyalások, — kérdezte munkatársunk. Tárgyaltak-e Méltóságos uraim azokat a kérdéseket, amelyek az egyházkerületet s a debreczeni egyházat érintik?

— Igen — válaszolta a püspök. Az összes kérdésekre nézve sikerült olyan megállapodást létrehozunk, aminek elfogadását az

A szikra kipattant.

Egy bájos leányalak képét én is elhoztam magammal a Kerepesi-utról, egy meleg jelenetet én sem sudok egészen elfelejteni a színésziskolából. A csavargó életem egyik homályosulni kezdő eseménye ez, amit kár volna egészen veszni hagyni, inkább lefotografálom a leányt és az esetet.

Művészek még nem voltunk, de művészasztalunk már volt egy kis vendéglőben, amelyet régebben Bányához címzett a gazdája, de mióta megházasodott, átkezesztelte Ökörnek. Idejárt egy csomó kócoshaju színövendék, piktorok, akik nem felfeszített vászonra, hanem az abroszra pingáltak, egy szobrász, aki a körített lip-tóiból gyurt szabadon Rodin után, írók is jártak ide, akik arról vitatkoztak, hogy lehet-e művészkülső nélkül is művész valaki. — Szóval, finom, válogatott, bolond társaság.

Ebben a finom, válogatott és bolond társaságban sokat vitatkoztunk arról, lesz-e feltűnő csillag idén a színészvizsgák alkalmával. Százhuszan voltak övendékek, de anyagban nem valami kiváló. Egy talentumos fiu, meg egy leány, ennyi kell minden kurzusban legalább, hogy produkálni tudjon az iskola, hogy brillirozhasson a vizsga előadásával. A többi aztán csak statisztának, tandíjtölteléknek jó.

A fiu, meg is volt, tehetséges, szép gyerek, tele úde frissességgel, akít mindenki szeretett, de partnert nem tudtak találni hozzá a tanárai.

Volt a övendékek között egy urilány, arcrá, termetre hasonló egy megelevenedett Rubens-festményhez, ettől vártunk volna valamit, de eddig nem tudott produkálni semmit. És mert valamennyien szerelmesek voltunk a megelevenedett Rubens-festménybe és mert ő valamennyiünket lenéztet, haragudtunk rá, imádtuk és szídtuk.

— A Vali nem lesz a csillag — állapítottuk meg jóleső irigységgel.

— Az egy hideg szépség — magyarázta valaki. — Olyan nagyra voltak vele a szülei, meg a tanárok. Azt hitték, a lelke egy bányá, aztán most látják csak, hogy arany helyett csak értéktelen kőtörmelék van benne.

— A büszkesége fogja megölni. Szenvedély nélküli teremtés, aki apácának és nem színésznőnek való. Kezet sem fog velünk, az iskolába is inas kíséri.

Ez imponált a legjobban, ezért csufoltuk a legerősebben. Ha végigment a Kerepesi uton, mellette az inas vitte a szereptáskát, pukkadtak a leánykollégái, akiket szintén kísért valaki, de nem inas. Mi, fiuk, meg sóvárogva néztünk utána; amint lépdelt, mosolygott, fölfrissült, élt tőle az egész ut, amerre csak ment, üdőbb lett az utca képe.

— Pedig őstalentum van benne — jegyezte meg az iskola szemefénye és az ő ítéletére mi is adtunk, mert már Ocskait is játszották vele.

— Hagyjátok, majd megjön az esze. — Majd belátja, hogy könyvből nem lehet megtanulni hevülni. Addig üsd a vasat, amíg meleg, a színésznőt, amíg hideg. Ha én egyszer istenigazában torkoncsókolom, majd nem fog félni többé a férfitől, majd megkapja a temperamentumot és nekem nem fog kelleni Mukányit próbálni, hanem eljátszhatom Romeót.

Tényleg Mukányit tanulták, mert Vali miatt nem lehetett mást, mint jobbfa, csendes Csiky-darabokat játszani. Még ettől is félték, a második felvonásban van egy szép, erős szerelmi jelenet: ha evvel nem tud a leány mit csinálni, akkor vége mindennek.

A tanárnője már kiosztotta egy másik leánynak is ugyanazt a szerepet. Ha a következő próbákon sem csinálja jobban, elveszik tőle a kedves kis szerepet és a vizsgán már szegyenére nem engedik vele játszani.

Aztán egy délután megfordult minden. Az első órán tánc volt, a legkedvesebb órája minden övendéknek. Egy öreg zongora beteg hangja mellett valami balettet táncoltak a leányok, a fiuk meg ezalatt a terem szélén levő padokban nézték a próbát.

Tizenhat pompás fiatal leány, tánchoz

Harisnyát,

kesztyüt, csipkét, csipkeszövetet és a legdivatosabb ruhadíszeket legolcsóbban egyedül csak fiók üzletében, Sas-u. 4.

a budapesti Csipkeáruház

szerzethők be. — Kizárólag alkalmi vételék. Na-ponta érkeznek ujdonságok. Pontos, szolid kiszolgálás.

egyházkerület és a debreczeni református egyház részéről biztosra vehetjük.

Arra a kérdésre, hogy a debreczeni egyetem ügyére vonatkozóan milyen impressziókat szerzett a tárgyalások során, Baltazár Dezső dr. püspök a következőket mondta:

— Most csak annyit mondhatok, hogy a debreczeni egyetem ügye jól áll.

— Van-e Méltóságodnak arra vonatkozóan tudomása, hogy a döntést mikor remélhetjük s az elintézés részleteiről lehet-e most beszélni?

— Ez ügy mai s hozzá teszem, kedvező állapotában, nem mondhatok többet. De úgy hiszem, két hét múlva részleteket is mondhatok.

Ime minden találgatással és fenyegető, vagy aggodalmat keltő híreszteléssel a legkomolyabb helyről és állásban, szóban egyik legtekintélyesebb személytől nyerünk megnyugtatót, hogy a debreczeni egyetem ügye jól áll úgy a kormányánál, mint a tiszántúli református egyházkerületnél és a debreczeni egyháznál.

Technika fürdőzéssel.

A képviselőház ülése.

Az ellenzék folytatja kissé bágyadtan és kissé lankadtan a technikázást ma már sok unalommal, még a megszokott műfelfolbanások is hiányoztak. A vitarendezők meg is sajnálták a kemény harcosokat s azért közbeleküldtek az uszodába egy párat a technikusok közül, hogy a Duna hullámaiban keressenek enyhülést az obstrukció okozta fáradtság után. És az obstrukciós hősök obstruáltak, fürödtek és megint obstruáltak. És így tovább intézték az ország sorsát, a komoly ellenzéki honatyák, akiknek mint a szólásszabadság hivatott hőseinek kegyelméből megint elhangzott ma egy véderővítés beszéd, Szabó Istváné.

A technikai komédia.

Berzeviczy Albert elnök tíz órakerületet nyitja meg az ülést.

való rövid szoknyában, kivágott lakktópánokban lejtette a táncot, a kezeikben levő apró ezüsthangu csengőkkel pedig nótát vertek hozzá.

Mikor a balettnak vége volt, a táncmester megengedte, hogy az óra hátralevő részét a növendékek tetszésük szerinti táncokkal töltsék el. Egy ügyes zongorázó odaült a zongorához és a másik percben tizenhat pár keringőzött a teremben. — A mester ki is ment a teremből és a növendékek nevetgélve, boldog jókedvükben ugrálhattak.

Vali kipirulva a táncból, áttörött bluzban, félmeztelen karokkal a legszebb volt valamennyi leány között. Állandó partnerével táncolt, aki szerette volna már Romeót látszani, der épen emiatt a leány miatt nem lehetett, akiben mintha vér helyett temperált tej lett volna, olyan élettelen, hideg maradt mindig.

A terem végében megállottak, ott, ahol a forgatható spanyol falak a próbaszínpadot alkották. — Itt teljesen elfedve a többiek elől, megfogta a leány kezét és jól a szemébe nézett.

— Vali, mondja, fél magától? Maga mindig el fogja kapni az ajkát, ha a csók lehellel érzi?

A leány egy önkénytelen mozdulattal, mintha elakarna szaladni, még jobban megfogatta magát.

— Vali, vannak ám regulák, amiket én jobban tudok tanítani, mint a könyvek és a tanárai.

És szép lassan, finoman, érzékes ajkajátékkal megcsókolta a leányt, úgy, hogy ez félig ijedtében, de inkább boldogságában égető tüzzel harapta vissza a csókot a fiu-

Jelenti, hogy Benedek János, Papp Zoltán és Jeszenszky Ferenc több-kevesebb szabadságot kérnek.

Mádi-Kovács János kéri, hogy a három kérelem fölött külön-külön határozzon a Ház.

Elnök jelenti, hogy Benedek János és Papp Zoltán kérelme tárgyában husznál több képviselő névszerinti szavazást és ennek holnapra való halasztását kéri.

Jelenti továbbá, hogy Jeszenszky Ferenc kérelme tárgyában husznál több képviselő névszerinti szavazást kéri, amit el is rendelt azonnal. A szavazás B betűnél kezdődik. Előbb azonban öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után a Ház a megejtett névszerinti szavazás szerint 101 szavazattal megtagadta a kérelmet.

Elnök bemutatja Budapest székesfőváros átiratát a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok családtagjainak segélyezése tárgyában. Az állandó kérvényi bizottsághoz utasítatik.

A napirend szerint következett ezután a névszerinti szavazás Bosnyák Géza szabadságidő iránti kérelme tárgyában.

A Ház ezt a határozatot is 95 szavazattal megtagadta.

Ráth Endre szabadságidő iránti kérelmét a Ház a megejtett névszerinti szavazás után 116 szótöbbséggel megtagadta.

A kiscgazdák és a véderőreform.

Következik a véderőjavaslat folytatálagos tárgyalása.

Szabó István: Miután a javaslatokhoz minden párt állított vezérszónokot, ő is mint a 48-as független kiscgazdapárt nevében, úgy is, mint a jövő népparlament egyik előhírnöke, kívánja elmondani és indokolni a pártállását a javaslattal szemben. Pártja nevében kijelenti, hogy csatlakozik Apponyi és Bakonyi állásfoglalásához és a javaslatot nem fogadja el.

Részletesen foglalkozik ezután a szónokok beszédeivel. Tisza István gróf beszédét csak röviden érinteni kívánja. Kijelenti azonban, hogy pusztán véletlen műve, hogy ő beszél Tisza után, mert belátja, hogy vannak más, érdemesebb képviselők, akik parlamenti multjuknál fogva nagyobb hozzáértéssel tudnak és fognak majd Tisza beszédére reflektálni.

ba. Ez már nem közönséges csók volt, nem tréfa, a szerelmi játék unalmas bevezetője: ennek a leánynak felnyílt a lelke, érintést kapott és kigyult az eddig elrejtett élettüze, mint mikor két fát csíholnak össze és tüzet fognak, úgy gyult lángra ez a leány az érintéstől. Szép, okos, boldog pillanat volt ez nagyon.

És megszólalt a villanyos csengő. Következett a Mukányi próbája.

A tanárnő belépett a terembe, kezdés előtt még jónak látta figyelmeztetni Valit.

— Ettől a próbától függ minden, fiam. Ha most sem megy, én nem segíthetek. A szerepet át fogom adni Klárinak. Mutassa meg már egyszer, hogy egy szép leány milyen, mikor szerelmes. Csak ne affektáljon, az itt nem imponál senkinek.

A leány pedig úgy eljárta a jelenését, hogy a végén a növendékek elkezdtek tapsolni és a szigorú tanárnő odament hozzá és megcsókolta.

Mindenki találgatta mi történhetett itt? Mi csinálhatott ebből a hideg szépségből ilyen tüzes, élettelen alakot? Az a tűz, természetesség és mégis szüzes báj, ami most nyilatkozott meg benne, szokatlan volt egy szini iskola pódiumán. Mindenki bámult, mindenki tudakozódott. — Mi történhetett itt?

Csak az inézet öreg titkára, egy kedélyes, vén róka mosolygott, mikor ott látta a kérdőjelet minden arcon.

— Mi történt itten? Mi történt? — mormogta magában. Semmi sem történt. — Buták vagytok mind. Én tudtam, hogy egyszer így lesz. A leány megérett. Itt az ideje... A szikra kipattant.

Vajda Ernő,

Általánosságban foglalkozván a javaslattal, a véderőt az önállómagyar nemzeti hadsereg alapján kívánja fejleszteni. Hosszasan időzik a nemzeti vívmányok ismeretébenél, majd kitér az árpádfalvi, az ellenzékért jogtalan inzultusra. Ismerteti ezután pénzügyir szempontból a javaslatot.

Szabó István nem helyesli, hogy ilyen fontos javaslatot nyáron tárgyaljanak. Mert Magyarország gazdasági állam, ahol a nyári munkának nagy jelentősége van s a képviselők nagy része is olyan, aki földmiveléssel foglalkozik. Ezért jogosult az ellenzék minden akciója, melylyel a javaslatok ellen küzd. Kifogásolja az önkéntességi jogra vonatkozó részt. Követeli, hogy a három éves szolgálatért kárpótlást adjon az állam. Helvteleníti, hogy a tanítók régi szolgálata helyett egy évi szolgálatot állapítottak meg. A javaslatot nem fogadja el.

A napirend megállapítása után az ülés két órakerületet ért.

Az adóvétel Debreczenben.

A kir. pénzügyigazgatóság a III. osztályu kereseti adóköteles személyek és tárgyak adóztatása tárgyában készített 6000 tételt magában foglaló lajstromot az 1911—1912. évekre előirányzott javaslattal ellátva, a városi adóhivatalnak megküldte.

Csoka Sámuel adóügyi tanácsnok intézkedése folytán, a ki a multban is nagy körültekintéssel védte a közönség érdekeit, a városi adóhivatal az adózókat az előirányzott adótételek nagyságáról s tárgyalási határnapjáról értesíti.

Az 1911—1912. években, tekintettel a nagy anyagra, két adóvétel bizottság fog működni. Az első adóvétel bizottság elnöke Megyery Pál dr. ügyvéd lesz, a ki a multban is teljes megalégedésre töltötte be tisztét, helyettes elnök Szücs Géza dr., bizottsági tagok Horváth József nyug. pénzügyi titkár, Donogán István kereskedő, Tóth István építész, Kocsár Gábor dr. ügyvéd, Tikos Béla nagyiparos, Bárdos Géza, a kereskedő társulat titkára, Kecskés István földbirtokos.

E bizottság hatáskörébe tartoznak a IV. V. VI. közigazgatási kerületben lakó adózók tételei.

A második adóvétel bizottság elnöke Ujhelyi András nyug. kuriai bíró, helyettes elnöke Kazinczy Gábor nyug. táblabíró, bizottsági tagok Gutfreund Sámuel dr. ügyvéd, Debreczeni Lajos kereskedő, Biczó Gyula építész, Mayer Jenő kereskedő, Publig Ernő tüzoltó parancsnok, Gáll Ferenc, Mórincz Ferenc birtokosok, Varjassy Gyula iparos.

A bizottság hatáskörébe utalták az I. II. III. közigazgatási kerületben, továbbá a Mezőségen lakó adózók tételeit.

Az előadói tisztet az I. bizottságban Heimlich János pénzügyi tanácsos, kinek felügyelete alatt készültek el az összes javaslattal; II. bizottságban Szabó Lajos titkár töltik be.

A második bizottság elnöke Ujhelyi András kuriai bíró Ternovszky Alajos kir. tanácsos pénzügyigazgatóval együttesen a tárgyalási határnapokat is megállapította s tárgyalás alá kerülnek a kivetési lajstrom: 1—66 tétel augusztus hó 2-án, 67—145 tétel 3-án, 146—230 tétel 4-én, 231—379 tétel 5-én, 380—511 tétel 7-én, 512—608 tétel 8-án, 609—702 tétel 9-én, 703—780 tétel 10-én, 781—849 tétel 11-én, 850—970 tétel 12-én, 971—1030 tétel 14-én, 1031—1093 tétel 15-én, 1094—1209 tétel 17-én, 1210—1339 tétel 18-án, 1340—1426 tétel 19-én, 1427—1522 tétel 21-én, 1523—1590 tétel 22-én, 1591—1666 tétel 23-án, 1666—1729 tétel 24-én, 1730—1789 tétel 25-én, 1789—1853 tétel 26-án, 1853—1918 tétel 28-án, 1919—1994 tétel 29-én, 1995—2061 tétel 30-án, 2062—2135 tétel 31-én, 2136—2336 tétel szeptember 1-én, 237—2537 tétel 2-án, 2537—2737 tétel 4-én, 2738—2938 tétel 5-én, 2939—végig 6-án.

A tárgyalási helyiség Egyház-tér 4. sz. a., a volt Gazdasági akadémia épületében lesz. —

Ujabb félmillios kölcsön a református bérpalota építésére.

Ülés a presbyteriumban.

A református egyház bérpalotájának két év óta húzódó ügye nyert ma véglegesen elintézését a debreczeni református presbiterium részéről. A presbiterium ugyanis ma tartott ülésén egyhanguan megszavazta a szükségessé vált félmillios újabb költséget s így most már semmi akadálya nincs annak, hogy a bérházépítést megkezdjék és a lehető legrövidebb idő alatt be is fejezzék. A presbiterium ma elfogadta azt a határozati javaslatot, amelyet már a legutóbb összehívott, de meg nem tartott ülés alkalmával egész terjedelmében ismertettünk.

A mai ülés elején a presbiterium meleg ovációkban részesítette a presbiterium s a lelkészi kar egyik legidősebb tagját, az ősz költő papot, K. Tóth Kálmán ispotályi lelkészt abból az alkalomból, hogy Utrechtben a stipendium Bernardinum jubileumon megjelent és dicsőséget szerzett a magyar kálvinista egyháznak.

K. Tóth Kálmán ünneplése.

Discófi József lelkészelnök az ülés megnyitáskor tette szóvá K. Tóth Kálmán hollandi útját.

A presbiterium — mondta — Könyves Tóth Kálmán ispotályi lelkésznek engedélyt adott, hogy két hétre eltávozhasson. K. Tóth Kálmán el is utazott s szerencsésen haza is tért s megjárta Hollandiát, ahol résztvett a Stipendium Bernardinum 150 éves jubileumi ünnepségén. Agg lelkészünk, aki eddig is annyi dicsőséget és anya szentegyházunknak annyi hasznot hajtott, ott is dicsőséget szerzett a debreczeni és az egész magyar protestáns egyháznak. Ugy vagyunk mi K. Tóth Kálmánnal, hogy kevesen tudnak az ő igazi nagy érdemeiről, de amit ide lenn senki sem tud, az odafönn jegyeztetik.

Azzal a hollandi beszédével, amelyet az ünnepségen mondott, újabb érdemeket szerzett és dicsőséget, úgy, hogy a lapok, amelyek a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg K. Tóth Kálmán szerepléséről nemcsak a debreczeni, de az egész magyar egyház dicsőségét látták ünnepeztetésében.

Ezért indítványozza, hogy dicsőséges utjájért jegyzőkönyvileg köszönetet mondjon neki a debreczeni egyház s kívánja, hogy ezt a fiatal aggastyánt az Isten sokáig éltesse.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után K. Tóth Kálmán meghatottan mondott köszönetet.

— Nagytiszteletű Elnökség! Mélyen tisztelt Presbiterium! Nem számítottam arra, — hogy csekély érdemeimet itt így kiüntetik. A mikor kimentem Utrechtbe a Stipendium Bernardinum ünnepségeire a saját szívem indítására tettem ezt és azért, hogy a magyar névre sugár fényt vessek. Örülök, hogy ha 75 éves létemre ez sikerült. Hollandul elmondott beszédemet valóban megbámulták. Ottlétemben az a cél vezetett, hogy a magyar protestánsoknak ott minél nagyobb alapot szerezsek s hogy a magyar akadémikusok minél nagyobb jutalomban való részesülését biztosítsam. Meg is ígérték nekem, hogy még több magyar protestáns fiut fognak a jótéteményekben részesíteni. Köszönöm még egyszer a megemlékezést és a kiüntetést.

A presbiterium ezután nagy lelkesedéssel fogadta el az elnök indítványát és megéljenzte K. Tóth Kálmánt.

A bérház ügye.

Jenei Szabó Miklós jegyző ismertette az után a bérpalota újabb kölcsönének ügyét s ismertette az okokat, melyek az újabb 500,000 koronás kölcsönt szükségessé tették s elfogadásra ajánlotta az általunk is ismertetett határozati javaslatot.

A kérdéshez egyedül Discófi József lelkészelnök szólalt föl. Ismertette a bérpalota ügyét. Elmondta, hogy a debreczeni egyháznak 1.400,000 korona kölcsön fölvételére van joga. A változott körülmények miatt azonban az építések 1.818,000 koronát kértek az építkezésért. A többlet tehát 418,000 korona, de

ennek fedezésére azért szükséges 500,000 korona, mert nem lehetünk, vajjon közben nem merülnek-e fel nagyobb kiadások. Megkérdezte a szakértőket, akik válaszoltak is és válaszukban elmondták, hogy amikor kiírták a pályázatot, nem gondoltak a pincékre s nem számítottak azok építésére, sem a torony magasztására. Azután köbméterenként 20 korona építési munkáért állították meg, pedig már akkor mondták a szakértők, hogy 20 korona nagyon alacsony ár s abból építeni nem lehet. Tekintettel tehát arra, hogy összesen 69,300 köbmétert kell beépíteni, méltányosnak tartják az építési költség emelkedését, — miután Bálint és Járbor még köbméterenként 25 koronát kér annak is inkább, mert a pincét s portálakat is meg kell építeni. Végül kijelentették a szakértők, hogy a szononépítésről van szó, ahol a rentabilitás számít kell elbírálni a dolgot, a rendelkezésükre állott adatokból azt látták, hogy az újabb építési költségvetés mellett is az építkezés reális és rentabilis lesz. Tehát két kérdés áll előtérben, vagy fölépíti a házat az egyház a fölemelt költségek mellett, vagy 50 évre bérbeveszi a területet a régi terv szerint. Ő maga azt látja helyesnek, — hogy a bérházat maga az egyház építtesse fel s az építkezésben semmi veszedelmes dolgot nem lát.

A kérdéshez más nem szólalt fel és így ki mondta a presbiterium névszerűtlen szavazással hozott egyhangu határozatban, hogy az 500,000 korona kölcsönt megszavazza s a bérpalotát maga építteti fel.

Egyéb ügyek.

A presbiterium kimondta még, hogy az augusztus 15-én tartandó püspök-beiktató közgyűlésre szóló meghívót tudomásul veszi és felkéri a tanítói, tanári és lelkészi kart, valamint a presbiterium tagjait, hogy a püspök beiktatási ünnepélyen az ünnepség fényének emelése érdekében minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Nagy Ida óvónőnek 30 korona költséget, Timár Imrénnek 240 korona fizetési előleget szavazott a presbiterium, majd elrendelte az ispotályi toldalék építési fölemelését, a Téglás-kertben emelendő iskolához két tanterő alkalmazásáról szóló tanácsati iratot pedig az iskolaszéknek adta ki.

A politikai helyzet.

Nyilatkozik Andrassy Is.

A politikai világot még mindig Tisza István gróf nagy és mély jelentőségű beszéde érdekli. Sokat beszélnek róla s érezhető az az eleven hatás, amelyet minden irányban gyakorolt.

E nagy eseményen kívül sokat beszélnek még arról is, hogy Hazai Samu honvédelmi miniszter Ischlben volt s arról, hogy hírszerint Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök is Ischlbe fog menni. A kihallgatásokat a véderő reformmal hozzák kapcsolatba, azonban pozitív dolgot senki sem tud.

Andrassy Tiszáról.

Tisza István gróf tegnapi esti képviselőházi beszédének az a jótétele keltett nagy feltűnést, melyben előadta, hogy Andrassy Gyula gróf a koalíciós kormány bukása után hajlandó lett volna támogatni egy oly kormányt, amelynek élén Tisza István gróf áll. Már pedig — mondta Tisza — az ő katonai programja teljesen azonos Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök katonai programjával.

Tisza István e nagy feltűnést keltő kijelentése kapcsán ma Andrassy Gyula gróf Töketeresbejáról a következő nyilatkozatot küldte egy estilapnak.

— Soha semmiféle gér tet nem tettem arra nézve, hogy a véderő javaslatot megszavazom vagy a fölemelt honvédelmi számhoz hozzájárulok. Erről soha senkivel nem tár-

gyaltam, nem beszéltem, ilyen kijelentésekre soha kapható nem voltam. Ilyen szerepet nekem tulajdonítani nem is lehet. Egyébként már a legközelebbi napokban a parlamentben válaszolni fogok gróf Tisza István tegnapi beszédére, főleg pedig rám vonatkozó megjegyzésével akarok foglalkozni.

A miniszterelnöknek az ő beszédére vonatkozó megjegyzésére ezeket mondta:

— A miniszterelnök nyilatkozata vicces. Jót nevettem rajta. Érdekes, hogy a miniszterelnök ur még mindig viccel.

Az ischli kihallgatások.

A képviselőház tagjait a folyosón ma is Hazai Samu honvédelmi miniszter audienciája foglalkoztatta. Hazai Samu nem kívánt nyilatkozni a királyi audiencián történetekről.

A munkapárt egyik vezető tagja, a ki rendszerint jó van informálva, a következőket a mondotta a honvédelmi miniszter utjáról:

— Hazai Samu honvédelmi miniszter ischli utjának politikai célja nem volt, de az audiencia igenis a véderőreform tárgyi vonatkozásaival van összefüggésben.

Ezalatt valószínűleg az altisztek harmadévi szolgálata értendő.

Arról is beszéltek, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf is Ischlbe utazik a napokban. Azt a hírt azonban, hogy Schönau is Ischlben volt a királynál kihallgatáson, ma megcáfolták, mert a hadügyminiszter Auszseében volt.

Végrehajtás egy falu ellen.

Becsaptak és tönkretettek száz gazdát.

A magyar, de általában a magyarországi kisközségek hecsületes lakosságának szomorú helyzetéről, védtelenségéről tesz bizonyosságot az a beadvány, amely szerint egy nagyváradi ügyvéd csendőrfedezetet kér a királyi törvénytől, hogy száztizenhét váltóadó kisgazda ellen végrehajtást vezettessen. Majdnem az egész falu végrehajtás alatt áll. Lelkellen, ravaszszü gazemberek csapták be a váltókkal a szegénysorsu, járatlan, tudatlan kis embereket, akiket most tönkretesz a saját tudatlanságuk és mások gazsága.

A közeli Biharudvari község száztizenhét szegény gazdájának ingóságait és ingatlanait árverelteti a hitelezőjük, aki maga is nagy részben áldozata a bankalapítási svindlivel megindult csalásnak. A szomoruan érdekes esetről Biharudvari tudósítók ezeket jelenti:

Nem mindennapi érdekes eset tartja izgalomban Biharudvari községét. A lakosságának, amelynek nagy része loginkább a szegényebb osztályhoz tartozik, száztizenhét váltótót perelték be egyszerre, kifizetve rá a tizenöt napos végrehajtási határidőt.

Az egész dolog még abból az időből ered, midőn községi takarékpénztári önjelöltak létesíteli, de amit a miniszterium nem engedélyezett.

E célra az egyik jobb nevű nagyváradi takarékpénztárból több ezer koronát kihoztak, mit, hogy addig is jövedelmezzen a lakosságnak váltókölcsönre előre kiadtak.

A pénz és váltókezeléssel a község akkori pénzkezelő gazdáját, Kis Mártont bízták meg. A nagyváradi takarékpénztár a befolyt kis váltók fejében egy nagy fedezeti váltót kért, amelyet nevezett községi gazda és az akkori bíró, Décsi Sándor irtak alá. Időközben Décsi Sándor bár bírói állásától megvált, a váltót azonban tovább is aláírta, jöllehet annak idején azzal csak, mint községi bíró bízott meg. Kis Márton községi gazda pedig a nála elhelyezett lakosság váltóit akként kezelte, hogy azokat egyik berettyóújfalu takarékpénztárnál beforgatta.

Volt olyan is, amelyet tulajdonosa kifizett ugyan, de mint egyszerű ember vissza-

nem kért és így azt Kiss Márton tovább forgatta annak módja és rendje szerint a meddig lehetséges volt.

Midőn ez a manipuláció kislit, akkor a nagyvárad bank, mivel Kiss Márton időközben csődbejutott s vád alá helyezéseket nem volt semmije, Décsi Sándort, mint másik aláíróit perelte be. Décsi Sándor az összeget ki is fizette, de perit támasztott a kisebb vállalkozó tulajdonosaival szemben is, mit a legfelsőbb fórumig megnyert.

Most azután ezen váitókra tüzték ki a végrehajtást.

Az elkeseredés roppant nagy, mert eltekintve, hogy többen, már kétszer is megítették a felveit kölcsönüket, a Décsi Sándor perése némely váltót kétszeres összegénél is nagyobbra növesztett.

Számosan vannak, akiknek egyszerű kis házikójukat viszi el a váltó beperlése, másoknak kevés kis földjüktől kell megválniuk, hogy az ügyet rendezhessék. Naponként hallani, a mint hirdetik házuknak eladását az érdekeltek Sirva panaszkodóinak emberek, asszonyok a rájuk nehezülő csapás miatt. Ez azonban legkevésbé hatja meg épen Décsi Sándort, ki nek névtelen levélben már azt is megígérték, hogy ügyvédjével együtt elteszik láb alól. — Épen azért az ügyvéd a nagyvárad törvényszékhez beadványt intézett a fenyegető levél alapján, hogy a végrehajtást felfüggeszti és testi épségének megoltalmazására fedezetet, csendőroket kér.

Borzalmas hőség mindentelé.

Debreczenben is türheteretlen a forrásár.

Néhány nap óta Magyarország területén s különösen a sík vidéken és így Debreczenben is beköszöntött a rettenetes kánikula, amely az idén sokkal nagyobb forrósággal jött, mint bármelyik más esztendőben. Kinzó, fojtó meleg bántja az embereket, Debreczen árnyéktalan, sohasem locsolt utcáin, ahol a nap perzselő sugarainak türheteretlen, szinte fájdalmat okozó hatását növelik az izzóvá lett porszemek.

A legutóbbi napokban Debreczenben a rettenetes hőség miatt többen rosszul lettek az utcán, akiket a mentők szállítottak el.

Debreczenben mint síkvidéken 5 fokkal nagyobb a hőség, mint a hegyes vidékeken, ahol pedig két fokkal magasabb a hőség, mint más meleg nyáron. És a meteorológiai intézetek szerint sem a hőség csökkenésére, sem esőre kilátás nincsen.

Az Európában uralkodó hősről az alábbi táviratok számolnak be:

Páris, július 25. A hőmérő árnyékban 36.7 Celsius fokot mutat. A forróság türheteretlen.

Nantes, július 25. Olyan tikkasztó hőség még nem volt a nyáron, mint ma. Árnyékban a hőmérő 38.5 Celsius fokot jelez. Temérdek sokan kapnak napszúrászt.

Berlin, július 25. A wannseei szabad fürdőben egy fiatalember napszúrászt kapott. — Holttestét kifogták a vízből. A spanyoli országoton egy kerékpáros találkozott egy sörös szállítókoscsival, amelynek bakján nem volt koscsis. A kerékpáros aztán megtalálta a koscsist holtan. Napszúrászt ölte meg.

Gotha, július 25. A 71., 94., és 95. gyalogezredek menetelési gyakorlatain százával haldokoltak a katonák a hőségtől és két katonát halt meg napszúrászt következtében. Egész Szászországban szörnyű a hőség.

Köln, július 25. Egy sertésszállítmány érkezett ma Északnémetországból az itteni vághidra. Háromszáztizennyolc sertés pusztult el a hőségtől.

Halle, július 25. A város környékén 3 kombinált ezred gyakorlatozik, de a manővereket félbe kellett szakítani, mert száznál több katonát napszúrászt kapott.

Köln, július 25. Duisburgban harminc ember halt meg a napszúrásztban.

London, július 25. A forróság nem enyhült. Már korán reggel 35 fok a hőség árnyékban és déltájt a higanyoszlop negyven fokig emelkedik.

Botrányos állapotok a debreceni husiparban.

Döghust etettek a munkásokkal.

Nem lehet elég erős kifejezéseket találni arra a botrányos és fölháborító me-renyletre, amelyet egy debreceni husiparos követett el hetek, vagy hónapok óta a husfogvasztó közönsége ellen. — Szeretnők a büntetőtörvénykönyvnek a becsületsértésre vonatkozó szakaszait kitérőlni néhány pillanatra a törvénykönyvből, hogy a méltó kifejezésekkel és fölháborodással tudjuk megbélyegezni azt az eljárást és azt az embert, aki és amely e fölháborodásra okot adott.

Akadtt ugyanis itt Debreczenben egy ember, aki a sertésvészben elhullott sertésnek döghustát földolgozta és élelmezési célokra eladta. És e döghusból már hetek óta élelmezi a csatornázási munkáknál dolgozó munkásokat és adja el a döghust henteseknek árusítás végett. A rettenetes gáztól véletlenül jöttünk nyomára s hosszúságú kérdészködés és nyomozás után megállapítottuk, hogy a dolog — sajnos — igaz, sőt már az ügyesség is megindította az eljárást a méregkeverő ellen.

Napokkal ezelőtt névtelen följelentés érkezett a rendőrségre s e levél írója elmondta, hogy Böszörményi Mihály sertés-kereskedő, aki nemrégiben a hentesiparra is igazolványt váltott, döghust, betegségben elhullott sertések húsát mérli ki és dolgozza fel. Ugyilátszik, az iparigazolvány azért kellett neki, hogy annál szabadabban üzhesse utálatos üzelmait. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, amelyet különösen Gerő Dániel állatorvos és Fehér rendőrbiztosok végeztek nagy erélyvel és dicsőretet érdemlő gonddal. Gerő Dániel állatorvosnak köszönhető — amint az a nyomozásunk szerint megállapítható — hogy Böszörményi titkos és ártalmas üzelmait sikerült leleplezni.

Gerő Dániel ugyanis a rendőrbiztosokkal megjelent Böszörményinél és kutatni kezdett a döghust után. Először azonban mit sem találtál s maga Böszörményi Mihály is tagadta, hogy nála elhullott sertések húsát volna. A szomszéd kereskedőhöz utasította tehát a nyomozókat, akik át is mentek a szomszédba, de később visszatértek s ekkor egy üres szobában valóban rá is akadtak a keresett hústömegre.

A szobában földarabolva mintegy nyolc vagy tíz darab sertésből származó husnyomnyiságot találtak eldugva. A husról, amely erősen büllött is, azonnal meg lehetett állapítani, hogy azok hullákból, valószínűleg sertésvészben eldöglött állatoktól származnak.

A nyomozást tovább folytatta ezután Gerő Dániel állatorvos és a rendőrbiztos és ennek során kiderült, hogy a döghusból kolbászokat készitettek, amelyeket egy Nyilutcai henteshez szállítottak. Itt is házkutatást tartottak s itt négy darab sertésből származó kilencvenegy darab kolbászt találtak a fűtőlőben. Miután a kolbászok tartályából is megállapítást nyert, hogy azok is elhullott sertésekből származnak, ezeket is lefoglalták, valamint elkobozták a Böszörményi Mihály helyiségében talált igen nagy mennyiségű húst is.

Természetes, hogy Böszörményi Mihály a felvilágosítást megtagadta s miután

a hatóság felszólítására senki sem jelentkezett olyan, aki bevallotta volna, hogy a Böszörményi Mihály által forgalomba hozott döghusból vett volna, nem lehetett pontosan kideríteni, hogy a döghust kinek és aból mennyit adott el s hogy nem okozott-e ezzel betegséget. Az azonban megállapítást nyert, hogy a döghusból származó árukból legtöbbit a szegény csatornázási munkások vettek meg és fogyasztottak el.

Fölkereste az állatorvos azután Böszörményi Mihályt Kónya-telepi sertés-hizlalóját, ahol kilenc darab még élő, de sertésvészszel fertőzött sertést talált. Itten kiderítették, hogy a hizlalóban csak nemrég husz sertés volt. Arról, hogy ezek közül tizenegy sertés hova lett, Böszörményi számot adni nem tudott s így kétségtelen, hogy azok elhullottak s azoknak döghustát árusította Böszörményi.

A nyomozásról szóló iratok ma már a debreceni ügyészségnél vannak, amely a legnagyobb erellyel jár el Böszörményi Mihály ellen, akinek vétkeisége itt Debreczenben, ahol a közönség a husiparosoknak a nagy drágaságban egyenesen ki van szolgáltatva, százzszorosan súlyosabb elbírálás alá esik.

A debreceni csata és a Petőfi-dalkör

Ünnepségek a Nagyerdőn.

A debreceni Petőfi-dalkör azon kívül, hogy kiveszi a maga részét az augusztus hó 2-án tartandó városi ünnepségeken és megkoszoruzza a Petőfi-szobrot, egy ünnepi estét is rendez a nagyerdei Dobos-pavillon tánctermeiben. Az estély kezdete este nyolc órakor lesz. A műsor a következő:

1. Nyitány, előadja Vörös Tóni zenekara.
2. Előjáró beszéd, tartja Szávay Gyula.
3. Nemzeti zászló, éneklí a Petőfi-dalkör.
4. Magyar dalok, hegedüli és éneklí Tóth Mariska.
5. Alkalmi költemény. Szavalja Nemes Imre.
6. Suhog a szél, előadja a Dalkör.

Az esti műsor befejezése után alkalmas nyári szórakozások következnek. — Lesz konfetti és serpentin csata, világposta és sok minden más. A ki a legtöbb olyan levelezőlapot kapja, amely a dalkör pecsétjével van ellátva, egy értékes, szép ajándékot kap. A Petőfi-dalkör ez estélye rendszerint jól szokott sikerülni, biztosítéka ennek a dalkör fáradhatatlan kultúrtoekvése és az, hogy a dalkör élén Szávay Gyula, az országszerte ismert író áll.

A Petőfi-dalkört az idén is meghívta Segesvár városa az ott tartandó Petőfi-ünnepségekre, de a dalkör ezidőszert a két év előtti zarándokutját nem ismételhette meg, hanem elmaradását a következő átiratban mentette ki:

„Visszaemlékezve arra a szives, meleg fogadtatásra, amelyben az alulírott dalkörnek két év előtti zarándokutja alkalmából Segesváron része volt, hazafias üdvözléssel köszönjük meg az idei augusztusi ünnepségekre szóló meghívását, mély sajnálatunkra azonban azon nem vehetünk részt, de szívben és lélekben ott vagyunk. Eljő még az idő, amikor Petőfi Sándor csataterén újra viszontláthatjuk egymást és kart karba öltve, együtt ünnepeljük annak a nagy nemzeti hősnék emlékeztét, akinek most is itt él az emléke az emberek, a nemzet, a világ szívében.

A dal hatalma mindennél nagyobb és hervadhatatlan, megingathatatlan. — A debreceni Petőfi-dalkör nevében: Szávay Gyula elnök, Boruss Mihály titkár.

A Dobosban augusztus 2-án tartandó ünnepségekre a dalkör vezetése ma küldte szét a meghívókat.

Riadalom a templomban. Bihardió-szegegről jelentik: Vasárnap délelőtt az istentisztelet alkalmával a bihardiószegi református templomban Szegedi Róza széplaki illetőségű 19 éves leány összeesett. A több mint kétezer lelket számláló hallgatóság között óriási pánik keletkezett, úgy, hogy az istentisztelet egy negyedóráig szünetelt.

Kézimunkák nagyon olcsón lesznek eladva, míg a vakáció tart Krausz Gyula üzletében, Kossuth-utca 15.

Koszorúmegváltás. Az Izraelita nőegyesület elnökéhez újabb Turay Miklósné urnő Várnospércséről küldött koszorúmegváltás címén 19 koronát özv. Berger Henrikné urnő elhunytá alkalmából.

Élegett nagyvendég. Bihardió-szegegről jelentik: Vasárnap este fél tizenkét órakor kigyuladt a Főzség nagyvendéglője s reggelig porrá égett, valószínűleg gyújtogatás következtében. A kár óriási, mert rengeteg mennyiségű szesz és bor lett a lángok martaléka. Az óriási nagy tűzveszéllel mentésre gondolni sem lehetett. A tulajdos, Zichy Ákos gróf kára megtérül, mert az épület biztosítva volt.

Hirdetmény. A m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség a Debrecen-Hajdúszámsóni vonal mentén a Nyugoti sor melletti tervezett kitérőnek, továbbá a Lukács Vilmos-féle telepre, végül a hordógyár telepére vezető tervezett iparvágányoknak közigazgatási bejárására Debrecen sz. kir. város városházának tanácstermében való összejövetellel a folyó évi július hó 27-ikének délelőtti 9 óráját kitérte. Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy ezen közigazgatási bejárás megjelölhetnek és az észrevételeiket előadhatják. Debrecen sz. kir. város tanácsának 1911. évi július hó 24-én tartott üléséből. A városi tanács.

A Magyar Király kávéházban tegnap este volt az első előadás Andai Henrik igazgatása alatt álló orfeum és kabaré társulatának. A közönség, amely megtöltötte a hávéház helyiségét, színni nem akaró tapsal honorálta az előadó művésznök és művészek előadását. Ugy az igazgató, mint az összes művészekről csak a legjobbat írhatjuk. Csillag Szerén igen szellemesen konferált. A helyiség jól szellőzött. Előadás után egy elsőrangú cigányzenekar hangverseztek.

Törlesztéses kölcsönök 6-10 évre házak, földekre, valamint építkezésekhez olcsó és előnyös feltételek mellett a Kereskedők és Iparosok Hitelszöv.-nél. Csapó-u. 1. szám.

Könyvelésben jártas leány, izletemben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatásban.

Különleges a hóesés, párlis és londoni kiállítás aranyéremmel, oklevéllel.

Köszvény, csusz és reuma ellen a legjobb háziszor a híres Király balzsam.

Hatásán néhány esetben meglopó, amelyben gyakrabban idültabb esetekben már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalomokat teljesen megszünteti.

Fog és tejfőjt 5 perc alatt megszűntet. Egy nagy üveg ára 2 kor., teljes halmaz utántöltéssel. Kapható a feladott és kérésre.

Híres Nagy Parancz gyógyszerár-üzem
DEBRECEN, Kossuth-u. 8. szám.
Kölesvárosi Szent-egylet új 2 emeletes palotájában.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM HENTES természetes ásványvíz, tiszt, gyöngyit. Vase- és hólyagbajoknál, a vasmegbetegedéseknél, a húgyutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál hatásos hatásnak bizonyult. — Orvosiilag ajánlva. — Főlerakás
Fried D. Lajosnál fűszer és csokoládé kereskedésében,
Debrecen, Piac-utca 72. — Telefon szám 740

Óra javításokat
olcsón, pontosan és gyorsan eszközölök
1 évi jótállás mellett.
KLEIN ÉLIÁS
óras és órszerész
Csapó u. 11. (Knoll ház) zenedével szemben.

Regény-csarnok.
FEHÉR FALAK.
REGÉNY.
Írta: MAX PEMBERTON.
Főtitotta: Szebenyei József.
(Folytatás.)
VI. fejezet.
Egy lépcsőfok az élet létráján.

A zöldes, aranyos, paszomántos ruhát vette fel, amit Anna adott neki és az arany rózsát ott hordta a széles mellén. Estefelé volt és vasárnapra virradt, mikor Jura elindult a sötét labirintusokból, a husz éves börtönéből. Most hagyta el először ezt a nagy barlangot, ahol a barát tanította mindarra, amit tudott a világról, és hol Anna, akit fehér boszorkánynak hívtak, megeskette: — Esküdj meg, Jura, hogy Rabka mindaddig börtönben leszen s te foglva léssz, amíg az óra ütni nem fog.

És Jura megesküdt, mert szerette az anyját és mert tudása szerint mindaz, amit Anna mondott, szent volt, mint a titokzatoságok.

Most ült az óra és Jura elindult. A különös ruha, amit viselt, az arany rózsája a mellén, nem zavarta őt. Kiment a folyópartra és amint kimlálta a kézi lámpáját, a víz tükrében meglátott egy délceg katonalaktot, kardos, csillogót. És szabad volt, szabad! A fekete víz nem zárta el többé előle a napot és a hatalmas süllyedő nem áll többé közte és a fényes napvilág között. Szabad volt: a lánca leest a lábáról és a szeméi kereshetik a végtelen magasságot.

Egy pár percig állt a víz partján, aztán beült a csónakba, a sziklás hepé-hubás uton gyorsan haladt egy pár száz méternyire, aztán kikötött egy rég elfeledett ősi lépcső aitajánál, amit az emberek már szinte betemettek. Gyakran járta ezeket gyerek korában, de soha sem ment két anyarulatnál feljebb. Tiltotta az eskü és az óra még nem érkezett el. Ma ült a várva-várt óra és mehet szabadon föl a reménykedések és ismeretlen világok felé.

Olyan utakra jutott, ahol mohhal lepelt barlangok voltak, óriási területek, amiket a rabkai nép régen elfelejtett, talán meg is halottak már száz évvel ezelőtt azok, akik dolgoztak benne és most csak annyit tudtak róla, hogy medvék és farkasok, de főleg denevérek tanúi lettek a régi feljárók és barlangok, a melyek rémülettel töltötték el az embereket. Jura eleve lénytől nem félt és biztosan, nyugodt lépéssel haladt felfelé az elátkozott lépcsőkön, folyosókon, az alagutakon. Sokáig tartott az út, de végre egy magasabb rétegbe került, ahol egy óriási terembe jutott. Itt hideg szél csapott meg és Jura reszketett, mint a nyártelev.

(Folyt. köv.)

Tisztítsd csak
Globus
Tisztító kivonattal
a világ legjobb fém tisztítószeré

A debreczeni izr. szent-egylet (Chevra-Kadisa) előjárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdemes tagja
Bányai József ur
életének 47-ik évében 1911. évi július hó 24-én jobblétre szenderült.
A megboldogult holt tetemét 1911. évi július hó 26-án délelőtt 10 órakor fognak a József kir. h.-u. 41. sz. gyászházból az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni, mely kísérethez való csatlakozásra az egyleti tagok tisztelettel felkéretnek.
Debreczen, 1911. július hó 25-én.
Az izr. szent-egylet előjárósága

Nagy raktár mindenféle használati és díszmű árukból.
Vendéglők, szállodák és nyári mulatóhelyek figyelemébe.
Legmegfelelőbb és izlőses kitérő minőségű
Üveg és porcellánműek
valamint **alpakas, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, kert gyertyatartók stb.**
Lám Sándornál
Debreczen, Piac-utca 5. kaphatók.
Vidéki megrendések pontosan teljesítettek.

„Gyöngyvirág Crème“
az arckrémek gyöngye!
Szeplő, májoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Sivává, fehérré és üdévé teszi az arcbőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíros, míg az éjjelre való zsíros. Egy tégely ára 1 korona.
Kapható:
Mihalovits Jenő
„Kigyó“ című gyógyszerár-üzemében,
DEBRECZEN.

426 - 1911. v. h. szám.
Árverési hirdetmény.
A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2838/5. 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Krámer Rezső és tsa részére 159 kor. 24 fillér tőke, ennek 1910. év február hó 13. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 62 kor. 12 fillér perköltség erejéig 1911. évi márczius hó 20-án bíróság le- és felülfoglalt és 1140 koronára becsült butorok, kávéházi felszerelések és egyéb ingóságok **1911. évi július hó 28-án délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Hunyadi-u. 14. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.
Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltak részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
Debreczen, 1911. évi július hó 1-én.
Bódogh Zs. bírói végrehajtó.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Barna 20 éves urileány, feltétlen uriember ismeretségét keresi, akit kitűnően szórakoztatna „A kis hamis” jellegére irjanak a kiadóba.

Urileány házasság céljából óhajt megismerkedni olyan idősebb uri emberrel, ki nem törődik a hozománnyal, csupán családi boldogságot óhajt. Jelige „Jobb később, mint soha”.

Flataloké az élet, Kis hamis, Meg értjük egymást jellegre levél van a kiadóban.

Betöltendő.

Gyakorlott ingvasalónök felvétetnek az Első Debreczeni mosóintézetnél Piacz-utca 63. szám.

Fiatal segéd fölvetetik a Fővárosi Bazárban Simonffy-u. 1.

Raktárnok felvétetik szeptember elsejére Aron Manó és Társa szesznagykereskedésében, Széchenyi-utca 22. szám.

Lakatos tanulók fizetéssel felvétetnek Bárányánál, Piac-utca 66. szám.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gyakorlott gépirónó, jóírással irodába állást keres. Cime a kiadóba.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Adás-vétel

Házasszonyok büszkesége egy jól sikerült kávé. Állandóan friss pörkölésű kávé ajánlok, esetleg villanyüzemi kávépörkölő gépen a vevő előtt válogatott kávéfajokból azonnal pörkölve. Deutsch Lajos, Piac-utca 38.

Szederóval pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Válódó szegedi édes, nemes és rózsa paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Rozsater-tető Csapó-utca 68. számú háznál egy hentes üzlethelyiség felszereléssel kiadó. Csillag-utca 104. számú ház eladó. Értekezni lehet Busi-u. 17.

Hajduböszörményben 3 lakóház 500-700 négyszögöl udvarával, Vámospércsen egy 40 holdas tagbirtok, melyben 7 és 1/2 katasztrális hold szőlő van és egy 19 holdas tagbirtok a bojai dűlőben örök áron eladó. Venni szándékozók értekezhetnek Bódogh Zsigmond debreczeni lakosnál, Varga-utca 43. sz. alatt.

Cseplésre okvetlen vegyen szabadalmazott zsákbekötő készüléket. Többszörösen ki-tüntetve! Bárányánál, Piac-utca 66. (drbja 10 fill.)

Eladó egy új, alig használt selyem ruha. Czim a kiadóba megtudható.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztpületben.

Boreczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Lakás.

József kir. herceg-utca 14. szám alatt 4 szobás udvari lakás kiadó. Villanyvilágítás. Ugyanott nagy pinceraktár.

Forgalmas helyen, piacshoz közel, szép tágas üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedőnél.

Egy üzlet helyiség azonnal kiadó Piacz-u. 3. szám alatt.

Külön bejáratu butorozott szoba, esetleg két ur részére kiadó Miklós-u. 8.

Kiadó modern lakás, megfelel lakás és irodának, bővebbet Kohn sirkóraktárában.

Különféle.

Szép, egészséges ügyes 9 éves kis fiu és 8 éves kis leányt örökbe adnék. Czim Hajdunánás, Hajdu-utca 2965. sz.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérenemű, vászon, Chiffon, kanavác. Asztalnemű, függöny, vászon, matrac, csinvat
!! nagy választékban !!

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszöbb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi
agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és műhelylyel.

Műszaki iskola az összes villamos művekben és gépépítészetben.

A beiratások szeptember hó 3-án kezdődnek mindazok számára, akik mint

Elektrotechnikusok (gyári hivatalnokok)

óhajtják magukat kiképezni (két év alatt) elméletileg és gyakorlatilag. — Felvétetnek 14 évtől 24 éves korig. — Előképzettség: 3-4 közép-, polgári-, kereskedelmi-, vagy felső ipariskola. — Tekintettel a villamos erőknél mindinkább növekvő értékesítése üzemi és világítási célokra, valamint vegyészeti gyárakban való felhasználására, csak ajánlhatják a t. c. szülők (és gyámok) figyelmébe, hogy fiaikat (gyámoltjaikat) a fenti szakiskolába beirassák. — Jelentkezni lehet naponta. — Az igazgatóság **Pozsony, Vallon-utca 24. szám alatt.** 1911. augusztus 1-től Széchenyi-utca. Telefon 483. — Bárkinek kívánatra prospektust ingyen küld és közelebbi adatokkal azonnal szolgál.

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ

DEBRECZEN

a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petrosény, Pálfaiva és Farkasvölgyi bányák darabos, kocika, durva, akna és aprószén termékeit cseplési, szobátüzelési és ipari célokra

Automobil

18. H. P. Laurin és Klement 6 személyes nyitott amerikai tetővel teljes felszereléssel elutazás miatt **sürgősen, olcsón eladó.**

Megtekinthető Gyurcsány Béla eczetgyárának udvarán, Deák Ferencz-utca 13.

Bérbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a Bankegyesület részvénytársaság
Piacz-utca 72. sz. alatt

jelenlegi üzlethelyisége,

minthogy az intézet f. évi augusztus 1-től kezdve ugyanazon épület első emeletére helyezze át irodáját.

Értekezhetni

a bank helyiségében

a hivatalos órák alatt.

Árlejtési hirdetmény.

Konyár községnek egy **Italmérő helyisége**, jó forgalmas helyen, a vasúthoz közel **1 évi augusztus hó 6 ikán d. c. 11 órakor** nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek elfog adatni. Kikiáltási ár 1500 korona, a fizetések 3 részletben kilenczven nap alatt teljesítendők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bántatpénz gyanánt az árverés előtt letétbe helyezni.

Az Előjáróság.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

Mérlege

és Eredmény kimutatása az 1911. év első feléről.

Eredmény az 1911. év első feléről.

K i a d á s	korona		f.		B e v é t e l	korona		f.	
Betét kamat			440,936	26	Nyeresség áthozat			51,885	76
Visszszámítási kamat			266,645	15	Váltó-kamat			492,399	84
Egyéb kamatok			34,701	41	Jelzálog-kamat			271,173	01
Fizetések, nyugdíj, napidíj stb.			60,016	99	Folyószámla-kamat			286,198	29
Adók és illetékek			100,080	07	Előleg kamat			1,170	94
Adakozás			361	48	Jutalék			43,035	98
Költség			12,374	62	Értékpapír jövedelem			155,055	78
Nyeresség: áthozat decz. 31-ről	51,885	76			Ingatlanok jövedelme			42,695	56
a folyó félelvről	377,346	1	429,231	95	Leírt követelésekből			742	77
			1.344.357	93				1.344.357	93

Mérleg 1911. június 30-án.

V a g y o n	korona		f.		T e h e r	korona		f.	
Ingatlanok			2.350,324	74	Részvénytőke régi tőke	6.000,000	—	7.500,000	—
Váltók			21.065,012	18	Részvénytőke f. évi új tőke	1.500,000	—	—	—
Jelzálogkölcsonök			12.725,811	70	Tartaléktőke	3.282,730	41	—	—
Kézizálogkölcson			26,207	50	Értékpapír árkül. tartalék	316,598	66	—	—
Értékpapírok	6.656,047	33			Ingatlan értékcsökk. tartalék	368,557	19	—	—
Zálogleveleink biztosítéki papírral	411,600	—	7.067,647	33	Záloglevél biztosítéki alap	411,600	—	4.379,486	26
Nyugdíjalap értékpapírral			249,859	72	Nyugdíj-alap			500,571	90
Folyószámla adósok			8.770,214	28	Betétek: könyvecskén	20.982,197	85	—	—
Adósok			413,874	75	csekk-számlán	598,377	—	—	—
Átmeneti tételek			174,222	68	folyószámlán	1.203,397	55	22.783,972	40
Pénzkészlet			55,213	38	Visszszámított váltók			11.068,687	29
			52.898,388	26	Bankelőleg			1.012,000	—
					Átruházott kölcsonök			3.704,612	97
					Alapítványi tőkék			46,842	81
					4 1/2%-os zálogleveleink			851,500	—
					Követelők			291,167	02
					Átmeneti tételek			330,315	66
					Nyeresség: áthozat decz. 31 ről	51,885	76	—	—
					a folyó félelvről	377,346	19	429,231	95
								52.898,388	26

Kelt Debreczen, 1911. július 1.

Zádor Lajos,

vezérigazgató.

Lovász János,

főkönyvvezető

JEGYZET: A folyó évi kibocsátású részvények csak 1912. jan. 1-től kezdve részesednek osztalékban.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Plac-utca 49. a főpostával szemben